

Kraków, 31 lipca 1[4]34

Biskup krakowski Zbigniew [Oleśnicki], biskup chełmski Jan [Biskupiec], kasztelan i starosta krakowski Mikołaj [Białucha] z Michałowa, wojewoda krakowski Piotr [Szafraniec] z Pieskowej Skały, wojewoda poznański Sędziwoj z Ostroroga, wojewoda inowrocławski Jarand z [Grabia i] Brudzewa, marszałek Królestwa Polskiego Jan [Głowacz] z Oleśnicy, podskarbi Królestwa Polskiego i podkomorzy dobrzyński Andrzej [Miłośnik] z Lubina upoważniają kasztelana brzeskiego Krystyna [ze Smólska] i pisarza [królewskiego] Stefana z Chyb do rozmów z wielkim mistrzem zakonu krzyżackiego Pawłem von Rusdorffem w swoim imieniu.

Oryg.: GSPK, XX. HA, OBA, nr 6846, pap., łac., wym. 312 × 223 mm, niewielki ubytek, pod tekstem pieczęcie wystawców (wosk przez papier): 1. biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego o śr. ok. 34 mm w czerwonym wosku, obecnie wykruszona w ok. 70%, w 2015 jeszcze czytelna (zob. wyd., pozostałości pozwalają ją zidentyfikować z drugim typem biskupiej pieczęci mniejszej Oleśnickiego, zob. M. Koczerska, Zbigniew Oleśnicki i Kościół krakowski w latach 1423–1455, Warszawa, s. 161, 162); 2. biskupa chełmskiego Jana Biskupca o śr. 30 mm w czerwonym wosku, wykruszona w ok. 10%, dobrze czytelna (o niej zob. J. Turek, Jan Biskupiec z Opatowca [ok. 1377–1452], dominikanin, spowiednik królewski, biskup chełmski, Poznań 2023, s. 386–395 [na s. 391 fotografia barwna tego egzemplarza]); 3. Mikołaja Białuchy z Michałowa o śr. 22 mm w ciemnym wosku, wykruszona w ok. 30%, ale dobrze czytelna (o niej zob. DokumentyMelno, s. 17); 4. nieznanego wystawcy (Sędziwoja z Ostroroga?) w zielonym wosku o śr. ok. 23 mm, wykruszano w ok. 90% i całkowicie nieczytelna; 5. Jaranda z Grabia i Brudzewa o śr. 26 mm w ciemnym wosku, obecnie wykruszone część pola pieczęci z herbem, w 2015 herb jeszcze widoczny (zob. wyd., o niej DokumentyMelno, s. 193); 6. Jana Głowacza z Oleśnicy o śr. 26 mm w ciemnym wosku, bardzo dobrze czytelna (zob. DokumentyMelno, s. 149); kustodii brak, in dorso ręką z XX w. aktualna sygnatura ołówkiem.
Wyd.: S. Szybkowski, Kredytywa możnych polskich dla posłów do wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego Pawła Rusdorffa z 31 VII 1434 r. Z badań nad okresem rządów opiekuńczych w Królestwie Polskim w latach 1434–1438, Studia z Dziejów Średniowiecza, t. 19, 2015, s. 356–358.

Reg.: RHD 1/1, nr 6846.

^aVenerabili et ^bmagnifico domino Paulo de ^cRusdorff ^dOrdinis Beate ^eMarie Virginis Domus Theu|tunicorum de Prussia magistro generali¹, amico nostro! ^fSbigneus Dei gracia Cracouiensis² et Johannes Chelmensis³ | episcopi, Nicolaus de Michalow castellanus et capitaneus⁴, Petrus de Pyeskowaskala Cracovienses⁵, Sandiwogius | de Ostrorog Poznaniensis⁶, Jerandus de Brudzewo Juniwladislawiensis⁷ pallatini, Johannes de Oleschnicza marsalcus⁸, Andreas de Luben thesaurarius Regni Polonie et subcamerarius Dobrzinensis⁹ etc., salutem et amicie incrementum! Venerabilis et magnifice amice noster! Ad conspectum amicie vestre magnificum et nobiles dominos Cristinum castellanum Brestensem¹⁰ et Stephanum de Chibi notarium¹¹, fratres nostros carissimos, de intencionibus nostris vobis referendis plenius et distincte informatos, dirigimus, quibus in referendis velitis adhibere plenam fidem, ac si vobis propriis loqueremur in personis. Datum |in^e| Cracouie sabbato ante sancti Petri apostoli anno Domini millesimo etc. trecesimo quarto.

^a Inicjał wysokości ok. 6 wersów, wysunięty na lewy margines.

^b Inicjał wysokości ok 3 wersów.

^c Jw.

^d Inicjał wysokości ok. 2 wersów.

^e Inicjał wysokości ok. 3 wersów.

^f Inicjał wysokości ok. 1,5 wersu.

^g Pisarz najpierw wyraz zapisał, a następnie próbował atrament wymazać (z marnym skutkiem), interpretujemy to jako intencjonalne skreślenie.

¹ Paweł von Rusdorf, prokurator kętrzyński 1412, komtur tucholski 1413–1414, komtur papowski, tucholski i wójt lipieniecki 1413–1414, podskarbi 1414–1415, komtur gniewski 1416, wielki komtur 1416–1418, wielki szatny 1415–1416, 1418–1422, równocześnie komtur dzierzgoński, wielki komtur 1416–1418, wielki mistrz zakonu krzyżackiego 1422–1441 (C. A. Lückerath, Paul von Rusdorf. Hochmeister des Deutschen Ordens 1422–1441, Bad Godesberg 1969; Hochmeister, s. 122–128; Jähnig, s. 290, 292, 294, 295, 303, 315, 318; Heckmann, s. 152, 207, 219, 221, 247, 405, 427, 477, 484, 584).

² Zbigniew Oleśnicki (starszy) h. Dębno, pisarz i sekretarz (protonotariusz) królewski, kanonik i prałat licznych kapituł, biskup krakowski od 1423, kardynał św. Pryska, zm. 1455 (PSB 23, s. 784–786; SulowskaDokumenty, s. 244–245; M. Koczerska, Zbigniew Oleśnicki i Kościół krakowski w czasach jego pontyfikatu [1423–1455], Warszawa 2004).

³ Jan Biskupiec z Opatowca, dominikanin, przeor krakowskiego konwentu dominikanów 1405–1411, prowincjał polskiej prowincji dominikanów 1411–1417, spowiednik króla Władysława Jagiełły, biskup chełmski 1417–1452 (PSB 2, s. 110, 111; J. Turek, Jan Biskupiec z Opatowca).

⁴ Mikołaj Białucha z Michałowa h. Poraj (Róża), kasztelan wojnicki 1399–1410, wojewoda sandomierski 1410–1430, kasztelan krakowski 1430–1438, starosta sieradzki 1406–1418, starosta krakowski 1418–1431, 1432–1438, starosta sądecki 1421 (PSB 21, s. 123–126; UŁS, s. 137, 175; UM, s. 67, 226, 256, 288, 301, 345; B. Nowak, Ród Porajów w Małopolsce w średniowieczu, Kraków 2009, s. 227–240)

⁵ Piotr Szafraniec z Łuczyc, Pieskowej Skały h. Starykoń (starszy), podstoli krakowski 1398–1406, podkomorzy krakowski 1406–1430, woj. sandomierski 1431–1433, woj. krakowski 1433–1437, starosta podolski 1404, starosta łęczycki 1406–1418, starosta sieradzki 1418–1437, starosta chęciński 1410, 1418–1421, starosta krakowski 1431–1432, będziński 1434/1435–1437 (PSB 46, s. 451–458; UM, s. 92–93, 106, 129, 226–227, 282–283, 288, 365; UŁS, s. 87, 137, 181; UP, s. 116, 234; J. Sperka, Szafrancowie h. Stary Koń. Z dziejów kariery i awansu w późnośredniowiecznej Polsce, Katowice 2001), s. 70–259)

⁶ Sędziwoj z Ostroroga h. Nałęcz, chorąży poznański 1400–1406, wojewoda poznański 1406–1441, starosta generalny Wielkopolski 1411–1415, 1419–1426, 1432–1434, starosta brzeski 1427–1432 (PSB 24, s. 519–523; UKD, s. 214, 240; UW, s. 139, 156, 172–173, 194; W. Brzeziński, Koligacje małżeńskie możnowładztwa wielkopolskiego w drugiej połowie XIV i pierwszej połowie XV wieku, Wrocław 2012, s. 340).

⁷ Jarand z Grabia i Brudzewa h. Pomian, chorąży inowrocławski 1407–1426, wojewoda inowrocławski 1426–1438, wojewoda sieradzki 1439–1452, starosta inowrocławski 1415–1418, starosta przedecki 1442–1450 (UKD, s. 93, 160, 209, 227, 233; UŁS, s. 129, 161; A. Szymczakowa, Szlachta sieradzka w XV wieku. Magnifici et generosi, Łódź 1998, s. 64–65; J. Karczewska, Ród Pomianów na Kujawach w średniowieczu, Poznań–Wrocław 2003, s. 115–125, S. Szybkowski, Kujawska szlachta urzędnicza w późnym średniowieczu [1370–1501], Gdańsk 2006, s. 578–580).

⁸ Jan Głowacz z Oleśnicy h. Dębno, brat biskupa krakowskiego Zbigniewa, kasztelan żarnowski 1425–1430, marszałek Królestwa 1430–1440, kasztelan sandomierski 1440–1442, wojewoda sandomierski 1442–1460, wielkorządca krakowski 1439, starosta krakowski 1439–1440 (PSB 23, s. 764–766; UC, s. 78, 190; UM, s. 178, 227, 264, 288, 315, 351).

⁹ Andrzej Miłośnik z Lubina i Chocza h. Ogon, sekretarz królewski 1430–1433, podkomorzy dobrzyński 1429–1436, podskarbi Królestwa 1431–1444, starosta kruszwicki 1432–1444, starosta dobrzyński 1433–1444, tenutariusz pyzdrowski 1436–1444 (UC, s. 123, 181; UKD, s.

223, 236–237, 269, 296, 306; *SułkowskaDokumenty*, s. 229–230; *KrzyżaniakowaKancelaria*, s. 138–139).

¹⁰ *Krystyn ze Smólska h. Szeliga, kasztelan kruszewicki 1411–1430, kasztelan brzeski 1430–1434 (UKD, s. 116, 174, 182, 242’ S. Szybkowski, Kujawska szlachta urzędnicza, s. 588–589).*

¹¹ *Stefan z Chyb h. Jastrzębiec, pisarz królewski 1431–1438?, kanonik poznański 1445–1463/1464, kanonik kruszewicki 1439–1441, oficjał kaliski 1441–1442, pleban w Tuszynie do 1439, pleban w Rogoźnie 1439–1445, pleban w Sobocie 1445, 1450 (PSB 43, s. 158–160; *KrzyżaniakowaKancelaria*, s. 146–148; *SułkowskaDokumenty*, s. 204; P. Dębiński, *Poznańska kapituła katedralna schyłku wieków średnich. Studium prozopograficzne 1428–1500*, Poznań 2012, s. 668).*